

Sayı: 33179930-TİM.OAİB.08.ARG3.2024/271-6934

Ankara, 07/06/2024

Konu: Avrupa Komisyonu ile Toplantı/Ormansızlaşmanın Önlenmesi Tüzüğü Hk.

Sayın Üyemiz,

Malumları olduğu üzere, 2023/1115 Sayılı Ormansızlaşmanın Önlenmesi Tüzüğü (EUDR) ile 30 Aralık 2024 tarihi itibarıyla, büyük oranda ormansızlaşmaya sebep olan soya, sığır eti, palm yağı, ahşap/ağaç ürünleri, kakao, kauçuk, kahve ve bunlardan elde edilen belirli ürünleri üretimde girdi olarak kullanan çikolata, mobilya, lastik, deri gibi ürünlerin AB pazarına girişinde ormansızlaşmaya/orman bozuluma yol açmadığı ve insan ve işçi haklarına uygun üretildiğine yönelik özen yükümlülüğü beyanı zorunlu hale getirilmiştir. Mevzuat kapsamı ürün listesi ekte sunulmaktadır.

Bu itibarla, AB tarafından mevzuatın uygulanmasına yönelik belirsizliklerin giderilmesi amacıyla AB Kereste ve FLEGT mevzuatları dahil olmak üzere ormansızlaşmaya ilişkin konuların görüşüldüğü Çok Taraflı Ormansızlaşma Platformu (Multistakeholder Platform for Deforestation) kapsamında Ormansızlaşma mevzuatı ele alınmaktadır. İki ayda bir düzenlenen toplantılar vesilesiyle, Komisyon tarafından paydaş görüşleri alınarak uygulama sürecine ilişkin sorular cevaplanmakta ve mevzuat hükümlerinin uygulanmasını kolaylaştırıcı iyi uygulama örneklerine yer verilmektedir. Üye ülkeler, üçüncü ülkeler, uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları tarafından birer temsilci ile katılım sağlanabilen toplantılara ülkemizce de katılım başvurusu yapılmıştır. Bu itibarla katılım sağlanan toplantılar kapsamında ön plana çıkan hususlara ilişkin not ilişikte sunulmaktadır.

Öte yandan, anılan mevzuata ilişkin detaylı bilgi temin edilmesi, ülkemiz soru ve kaygılarının paylaşılması amacıyla **Avrupa Komisyonu ile 25 Haziran 2024 tarihinde saat 15:30-17:30 saatleri** arasında çevrimiçi bir toplantı düzenlenmesi öngörülmektedir.

Bu çerçevede, anılan toplantıya ilişkin duyurunun mevzuat kapsamı tüm sektör kuruluşlarına duyurulması ve toplantı öncesinde Avrupa Komisyonuna iletilmek üzere mevzuata ilişkin sorular ile toplantıya katılım sağlayacak temsilcilerin isim, ünvan ve iletişim bilgilerinin **11 Haziran 2024 tarihine kadar** ceneto@oai.org.tr adresine iletilmesi önem arz etmektedir.

S.Tansel KÜNBİ
Genel Sekreter A.
Şube Müdürü

EK:

- 1) AB Ormansızlaşmanın Önlenmesi Tüzüğü- Çok Taraflı Paydaş Platformu Toplantıları
- 2) Mevzuat Kapsamı Ürün Listesi

Ayrıntılı bilgi için: Ömer Faruk Çenet - Uzman Yardımcısı

Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği

Ceyhan Atuf Kansu Cad. No: 120

06520 BALGAT ANKARA

Tel : (312) 447 27 40 Faks : (312) 446 96 05 - 447 01 80

e-posta : info@oai.org.tr / www.oai.org.tr

AB ORMANSIZLAŞMANIN ÖNLENMESİ TÜZÜĞÜ- ÇOK TARAFLI PAYDAŞ PLATFORMU TOPLANTILARI

Avrupa Birliği'nin Ormansızlaşma Tüzüğüne ilişkin son gelişmelerin ele aldığı Ormansızlaşmanın Önlenmesi Çok Taraflı Platformu (*Multistakeholder Platform for Deforestation*) toplantılarına üçüncü ülkelerden bir kişilik kontenjan dahilinde katılım sağlanması mümkün olup, anılan platformun 22 Şubat 2024 ve 24 Nisan 2024 tarihlerinde düzenlenen toplantılarına Bakanlığımızca katılım sağlanmıştır.

Söz konusu platformda, 30 Aralık 2024 tarihinde uygulamaya geçecek olan mevzuatın uygulama aşamasına ilişkin olarak AB tarafından yürütülen çalışmaların yanı sıra, ormansızlaşmanın önlenmesine dair üçüncü ülke, sivil toplum kuruluşları tecrübelerine, uygulama sürecini kolaylaştıracak yeni teknoloji ve uygulamalara ilişkin sunumlar gerçekleştirilmekte olup, toplantı tutanaklarına ve gerçekleştirilen sunumlara <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupId=3282&fromMeetings=true&meetingId=23741> linkinden erişim sağlanması mümkündür.

Bu itibarla platformun son iki toplantısında ön plana çıkan hususlar aşağıda sıralanmaktadır.

- Mevzuatın uygulanmasına yönelik olarak Avrupa Komisyonu internet sitesinde yer alan [sıkça sorulan sorular belgesinin](#) önümüzdeki dönemde güncellenmesi beklenmektedir.
- Komisyon tarafından mevzuatın uygulanmasına yönelik kılavuz üzerinde çalışılmakta olup, söz konusu kılavuzun Haziran ayı sonunda yayımlanması öngörülmektedir. Kılavuz kapsamında özen yükümlülüğü beyanını kolaylaştırıcı bilgilerin, risk analizi süreci kapsamında ne gibi belgeler istenebileceği, risk analizinin nasıl yapılacağı, ürün bazlı ormansızlaşmanın tespit edilmesine yönelik veriye nasıl ulaşılabilceği, özen yükümlülüğü beyanında esas olan ormansızlaşmanın önlenmesine ek olarak ülke mevzuatına uygunluk (*legality*) hususlarının nasıl tanımlanacağı gibi hususların açıklığa kavuşturulması öngörülmektedir. Üye ülke mevzuatına uygunluğun gösterilebilmesi amacıyla ülke mevzuatlarının nasıl açıklanacağına ilişkin de yol gösterici bir format oluşturulacaktır.
- Mevzuat kapsamında AB pazarına arz edilen ürün, üretici, üretim yeri koordinatları gibi özen yükümlülüğü beyanı kapsamında talep edilecek bilgilerin giriş yapılacağı Bilgi Sistemine dair pilot çalışma tamamlanmış olup, sistem 16 Aralık 2024 tarihi itibarıyla uygulamaya geçecektir. Bilgi sisteminde ürün bazlı coğrafi lokasyon bilgilerine yer verilecek, bu kapsamda üretim ülkesi ve bölgesine ilişkin bilgiler zorunlu olurken, üretici adı, üretim yeri gibi firma bazlı verilere yer verilmeyecek, tüm veriler Kişisel Verilerin Korunması Mevzuatına (GDPR) uygun olarak sağlanacaktır. Bilgi sistemine girilecek olan koordinat bilgilerine alt operatörlerin erişimi otomatik olmayacak, bunun için sistemden paylaşım izni için onay vermek gerekecektir. (Mevzuat kapsamı ürünleri AB pazarına arz edecek olan operatör veya tacirler açısından özen yükümlülüğü beyanı zorunluluğu bulunmakta olup, ülkemiz üretici ve tedarikçileri doğrudan sisteme giriş

yapmayacak, ancak özen yükümlülüğü beyanı verecek olan operatör veya tacirlere ilgili bilgi ve belgeleri temin etmeleri gerekecektir.)

- Mevzuat kapsamında Komisyonun tüm ülkeleri ormansızlaşma seviyelerine göre risk değerlendirmesine (*benchmarking*) tabi tutması öngörülmekte olup, risk seviyesine (düşük %1, standart %3, yüksek %9) göre denetim sıklığının belirlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, Komisyon tarafından risk değerlendirmesi çalışması başlatılmış olup, mevzuatın uygulamaya geçeceği 30 Aralık 2024 tarihine kadar çalışmanın tamamlanmaması halinde tüm ülkeler 'standart' risk kategorisinde yer alacaktır.
- Avrupa Komisyonu tarafından mevzuatın uygulanmasının kolaylaştırılması amacıyla bazı girişimler başlatılmıştır:
- [Capacity 4 Development internet sitesi](#): Ormansızlaşmanın önlenmesine yönelik olarak ülke uygulamalarının, mevzuatlarının ve iyi uygulama örneklerinin paylaşılacağı bir bilgi değişimi platformudur. Mevzuat hükümlerine uyum sürecinin kolaylaştırılması amacıyla söz konusu platformda önümüzdeki dönemde üretici ülkelerin yasal düzenlemelerini paylaşmaları mümkün olacaktır.
- [Green Deal Data Space \(GDDS\)](#): ormansızlaşma mevzuatının yanı sıra döngüsel ekonomi mevzuatları kapsamında ihtiyaç duyulacak veri temini platformu olarak kurgulanan GDDS kapsamında yeni veri setlerinin geliştirilmesine yönelik proje çağrıları da açılmaktadır.
- [Team Europe Initiative](#): 70 milyon Euro fona sahip proje kapsamında ormansızlaşmadan arı değer zincirlerine ilişkin bilgilere yer vermek, üye ülke projelerini koordine etmek üzere [Zero Deforestation Hub](#) tesis edilecektir. Orman Ekosistemleri için Sürdürülebilir Tarım Projesi (SAFE) kapsamında Brezilya, Ekvator, Endonezya ve Zambia'da başlatılan, Vietnam ve Kongo'ya da genişletilecek olan Orman Ekosistemleri için Sürdürülebilir Tarım Projesi (SAFE) tarafından finanse edilen çalışma kapsamında küçük üreticiler tarafından yetiştirilen mevzuat kapsamı ürünlerin koordinatlarının tespiti, izlenebilirliğin sağlanması ve sürdürülebilir ürün üretimine yönelik projeler geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Buna ek olarak, özellikle Asya ülkelerindeki küçük üreticiler, politika yapıcılar, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarına yönelik farkındalık artırıcı eğitim projeleri de yürütülmektedir.

- [EU Forest Observatory on Deforestation and Forest Degradation](#): Ormansızlaşmaya ilişkin ülke verilerine erişim sağlanan platform özen yükümlülüğü beyan süreçlerinde ihtiyaç duyulacak verilere erişimi kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Özel sektör tarafından başlatılan girişim ve projelere ise aşağıda yer verilmektedir.

- [ICE Commodity Traceability \(ICE-COT\) Service](#): Ormansızlaşma mevzuatına uygun kakao ve kahve ticareti için mevzuat kapsamı verilerin sisteme girilmesi ve söz konusu verilerin doğrulanması hizmeti verilmektedir.

- [Tracemark](#): Google Cloud ve Google Earth tarafından desteklenen platform tedarik zincirinde ormansızlaşmaya ilişkin verilerin temin edilmesini sağlamaktadır. Bu çerçevede, palm yağından başlayarak tüm ürünlere yayılmak üzere ormansızlaşmaya yol açmayan ürünlere ilişkin tedarikçilere, mevcut tedarikçilerin ormansızlaşmaya etkisine dair bilgilere erişim sağlanacaktır. Google tarafından Unilever gibi özel sektör kuruluşlarının yanında FAO gibi uluslararası kuruluşlar ile de bu alandaki çalışmaların geliştirilmesi adına ortaklık kurulmuştur.
- [Treemap](#): Özellikle palm yağı, selüloz ve kağıt ürünlerinde ormansızlaşmanın izlenmesini sağlayan uydu aracı olup, söz konusu ürünlerde sürdürülebilir tedarik zincirlerinin dijital olarak tespit edilmesini sağlar. Öte yandan, söz konusu tedarik zincirlerinde küçük üreticilerin de yer almasının sağlanması amacıyla, özellikle palm yağına küçük üreticilerin mevzuata uygunluğu doğrulamasına destek olunmaktadır.
- Michelin: Lastik üreticisi Michelin tarafından Sri Lanka’da başlatılan proje kapsamında küçük kauçuk üreticilerinin yeni mevzuat gerekliliklerine yönelik bilgilendirilmesi, söz konusu üreticilere akıllı telefon uygulamaları ile ürünlerinin koordinatlarını tespit etmeye yönelik destek olunması, yerel tedarikçilere mevzuata uyuma yönelik destek olunması amaçlanmaktadır.
- [Pempem](#): Endonezya’da palm yağı üreticilerinin ürün koordinatlarının tespit edilmesi, tedarikçiler açısından ürün izlenebilirliğinin sağlanması amacıyla dijital çözümler sağlayan bir uygulama olarak geliştirilmiştir.
- [Global Platform for Natural Rubber-GPSNR](#): Sürdürülebilir kauçuk tedarik zinciri oluşturulması sürecinin kolaylaştırılması amacıyla firmalar, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve küçük üreticilerin katılımıyla faaliyet göstermektedir. EUDR mevzuatına uyum sürecinde kauçuk tedarik zincirinin izlenebilirliğinin sağlanmasına yönelik olarak [EUDR Uygulama Kılavuzu taslağı](#) hazırlanmıştır. Bu çerçevede, anılan kılavuzun, ürünlerin coğrafi koordinatlarının belirlenmesi, tedarikçi haritasının çıkarılması, tedarikçilerden veri toplanması, söz konusu veriler kapsamında EUDR’a uygun tedarikçilerin belirlenmesi, ürünlerin fabrikalara ayrılması sürecinde doğru verinin taşınması sağlanarak izlenebilirliğin korunması gibi alanlarda yol gösterici olması amaçlanmıştır.

Hollanda tarafından, ağaç ve ağaç ürünlerinin yasadışı kesimden elde edilmemesi ve sürdürülebilir ormancılığın temin edilmesine yönelik düzenlemeler içeren 995/2010 sayılı Kereste Yönetmeliği (*EU Timber Regulation*- EUTR) kapsamındaki tecrübeler aktarılmıştır. Bu çerçevede, sertifikalı ürün temin etmenin EUDR mevzuatına uyum sürecini kolaylaştıracağı, ancak bunun her halükarda risk analizi kapsamında üreticilerin tarafsız üçüncü taraf denetim süreçlerine tabi olmalarını gerektireceği, söz konusu denetmenlerin ilgili ISO gibi uluslararası standartlarına sahip olmalarında fayda görüldüğü ifade edilmiştir.

Ahşap/Ağaç Ürünleri:

GTİP Kodu	GTİP Adı
4401	Yakmaya mahsus ağaçlar, ince dilimler veya yongalar halinde ağaç, testere talaşı ve odunun döküntü ve artıkları
4402	Odun kömürü
4403	Yuvarlak ağaçlar
4404	Ahşaptan çemberler, yarılmış sıriklar, kazıklar ve kaynak tahtaları ve baston, şemsiye, alet sapı vb. eşya için çubuklar
4405	Ağaç yünü ve ağaç unu
4406	Ağaçtan demiryolu veya tramvay traversleri
4407	Uzunlamasına testere ile biçilmiş veya yontulmuş, dilimlenmiş veya yaprak halinde açılmış, kalınlığı 6 mm. yi geçen ağaçlar
4408	Ağaçlardan kaplama, kontrplak vb. için yapraklar; kalınlık <= 6mm
4409	Şekil verilmiş ağaçlardan kereste; lambalanmış, yiv açılmış, set açılmış, şevlenmiş, ortaları (V) şeklinde oluklanmış vb
4410	Ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden yonga levha, oriented strand board (OSB), vb. levhalar
4411	Ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden lif levhalar
4412	Kontrplaklar, kaplamalı levhalar ve benzeri lamine edilmiş ağaçlar
4413	Yoğunluğu artırılmış ağaç (bloklar, levhalar, şeritler veya profil halinde)
4414	Ağaçtan çerçeveler (resim, fotoğraf, ayna vb. için)
4415	Ağaçtan sandıklar, kablo makaraları, paletler, yük tablaları ve palet kaldırıcılar
4416	Ağaçtan varil, fıçı, kova, gerdel, diğer fıçı vb. eşyası ve bunların aksam ve parçaları
4417	Ahşap aletler, alet gövdeleri, alet sapları, süpürge ve fırça gövde ve sapları, ahşap bot ve ayakkabı kalıpları
4418	Ağaçtan bina ve inşaat için marangozluk mamülleri, doğrama parçaları
4419	Ahşap mutfak ve sofras eşyası
4420	Üzerine kakma yapılmış ağaç, mafhazalar (çatal, bıçak vb. için), biblolar, süs eşyası
4421	Ahşaptan diğer eşya
49	Basılı kitaplar, gazeteler, resimler ve baskı sanayiinin diğer mamulleri, el ve makina yazısı metinler ve planlar
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar (94.02 pozisyonundakiler hariç) (yatak haline getirilebilir türden olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları
940330	Bürolarda kullanılan ahşaptan mobilyalar
940340	Mutfaklarda kullanılan ahşaptan mobilyalar
940350	Yatak odalarında kullanılan ahşaptan mobilyalar
940360	Ahşaptan diğer mobilyalar
940391	Diğer mobilyaların aksam ve parçaları; ahşaptan olanlar
940610	Ahşaptan prefabrik yapılar

Soya:

GTİP Kodu	GTİP Adı
1201	Soya fasulyesi
120810	Soya fasulyesinin unu ve kaba unu

1507	Soya yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)
2304	Soya fasulyesi yağının ekstraksiyonundan (özütleme) arta kalan küspe ve diğer katı artıklar

Sığır Eti:

GTİP Kodu	GTİP Adı
010221	Sığırlar; damızlık olanlar
010229	Sığırlar; damızlık olanlar HARIÇ
0201	Büyükbaş hayvanlarının etleri; taze veya soğutulmuş
0202	Büyükbaş hayvanlarının etleri; dondurulmuş
020610	Sığır sakatatı; taze veya soğutulmuş
020622	Sığır karaciğeri; dondurulmuş
020629	Sığırların diğer sakatatları; dondurulmuş
160250	Sığır cinsi hayvanlardan hazırlanmış veya konserve edilmiş et, sakatat
4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri
4104	Sığır (buffalo dahil) ve at cinsi hayvanların dabalıanmış veya crust (arakurutmalı) post ve derileri; kılları alınmış
4107	Sığır (buffalo dahil) ve atların dabalama veya ara kurutmadan ileri derecede hazırlanmış deri ve köseleleri

Palm Yağı:

GTİP Kodu	GTİP Adı
120710	Palm meyvesi ve çekirdeğı (kırılmış olsun olmasın)
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)
151321	Palm çekirdeğı veya babassu yağları (ham)
151329	Palm çekirdeğı veya babassu yağları ve fraksiyonları (ham HARIÇ)
230660	Palm cevizi veya palm bademi yağlarının ekstraksiyonundan (özütleme) arta kalan küspe ve diğer katı artıklar
290545	Gliserol
291570	Palmitik asit, stearik asit ve bunların tuzları ve esterleri
291590	Doymuş diğer asiklik monokarboksilik asitler ve (anhidrit/halojenür/peroksit/peroksiasit) leri ve bunların diğer türevleri
382311	Stearik asit; endüstriyel
382312	Oleik asit; endüstriyel
382319	Sınai diğer mono karboksilik yağ asitleri, rafinaj mahsulü diğer asit yağları
382370	Sınai yağ alkolleri

Kakao:

1801	Kakao dane ve kırıkları (ham veya kavrulmuş, bütün veya kırık)
1802	Kakao kabukları, iç kabukları, zarları ve diğer kakao döküntüleri
1803	Kakao hamuru
1804	Kakao yağı (katı ve sıvı)
1805	Kakao tozu (ilave şeker veya diğer tatlandırıcı maddeler içermeyen)
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları

Kahve:

GTİP Kodu	GTİP Adı
0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler

Kauçuk:

GTİP Kodu	GTİP Adı
4001	Tabii kauçuk, balata, güta-perka, guayül, çıkıl (chicle) vb. tabii sakızlar (ilk şekillerde veya levha, tabaka, şerit halinde)
4005	Karıştırılmış kauçuk (vulkanize edilmemiş) (ilk şekillerde, levha, tabaka veya şerit halinde)
4006	Diğer şekillerdeki vulkanize edilmemiş kauçuk ve bundan eşyalar
4007	Vulkanize edilmiş kauçuktan iplik ve ipler
4008	Vulkanize edilmiş kauçuktan levha, tabaka, şerit, çubuk ve profiller (sertleştirilmiş kauçuktan olanlar hariç)
4010	Vulkanize kauçuktan taşıyıcı kolanlar ve transmisyon kolanları
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler
4012	Kauçuktan sırt geçirilmiş veya kullanılmış dış lastikler, dolgu lastikleri, tekerlek bandajları, sırtlar ve kolanlar
4013	Kauçuktan iç lastikler
4015	Vulkanize kauçuktan her türlü giyim eşyası ve aksesuarı (eldivenler dahil)
4016	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan diğer eşya
4017	Sertleştirilmiş kauçuk (ebonit gibi) (döküntü ve artıklar dahil) ve sertleştirilmiş kauçuktan eşya